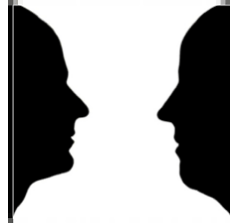

19 juni 2016 - 12e zondag door het jaar
Voorganger: Joost Koopmans osa

‘Wie ben ik, wie ben jij?’

Lezing: Paulus aan de Galaten 3, 26-29

Broeders en zusters, gij zijt allen kinderen van God door het geloof in Christus Jezus. De doop heeft u allen met Christus verenigd, gij hebt Hem aangetrokken als een kleet. Er is nu geen sprake meer van Jood of heiden, slaaf of vrije, man of vrouw; allen tezamen vormt gij één persoon in Christus Jezus. Maar als gij bij Christus hoort, dan zijt ge ook Abrahams nageslacht, en dus erfgenamen krachtens de belofte.

Evangelie: Lucas 9, 18-24

Toen Jezus eens alleen aan het bidden was en zijn leerlingen bij Hem kwamen stelde Hij hun de vraag: Wie zeggen de mensen, dat Ik ben? Zij antwoordden: 'Johannes de Doper', anderen zeggen: 'Elia', en weer anderen: 'een van de oude profeten is opgestaan'. Hierop zei Hij tot hen: 'Maar gij, wie zegt gij dat Ik ben?' Nu antwoordde Petrus: 'De Gezalfde van God.' Maar Hij verbood hun nadrukkelijk dit aan iemand te zeggen.

'De Mensenzoon' - zo sprak Hij - 'moet veel lijden en door de oudsten, hogepriesters en schriftgeleerden verworpen worden, maar na ter dood te zijn gebracht zal Hij op de derde dag verrijzen.' Maar tot allen sprak Hij: 'Wie mijn volgeling wil zijn, moet Mij volgen door zichzelf te verloochenen en door elke dag opnieuw zijn kruis op te nemen. Want wie zijn leven wil redden zal het verliezen. Maar wie zijn leven verliest om Mijnentwil, zal het redden.'

Overweging

Van één van de abten van de Norbertijnenabdij van Berne Heeswijk wordt verteld, dat hij op zijn sterfbed gezegd zou hebben: “Ik heb nieuwsgierig geleefd, ik wil ook nieuwsgierig sterven”.

Soortgelijke gedachten hoor je wel meer van mensen, die terugkijken op hun leven. Hoe is het geweest? Hoe komen de brokstukken in Gods hand toch bij elkaar? Is er een afronding, een voltooiing? Maar ook als je nog midden in het leven staat, komen die vragen. Hoe vinden ze mij? Wat denken ze van mij?

Deze nieuwsgierigheid heeft ook Jezus gekend. Op een dag wil hij van zijn leerlingen weten wat ze van hem vinden. Hij vraagt: “wat vinden jullie nou van mij ...wie ben ik volgens jullie?” Het was na die wonderlijke avond van de brooddeling, waarop allen gegeten hadden tot ze verzadigd waren. Jezus had zich teruggetrokken in gebed. Juist toen kwamen zijn leerlingen naar hem toe. Bidden was hem niet lang gegund. Hij moest zich weer aan de mensen wijden. Daardoor komt hij tot de vraag: “wie denken de mensen dat ik ben?” Een vraag om bevestiging. De eerste antwoorden van de leerlingen zijn ontwijkend: “Je lijkt op... op Johannes de Doper, anderen vinden dat je op de profeet Elia lijkt”. “Maar wat vinden jullie van mij?” Dan neemt Petrus de kans om woordvoerder te

zijn. Hij zegt nogal vierkant en massief: “Jij bent de gezalfde van God, de door God gezonden Messias”.

En dan gebeurt er iets merkwaardigs. Jezus wil er niet op ingaan. Hij zegt dat ze er verder maar niet over moeten praten. Waarom doet hij dat? Waarschijnlijk omdat ze een verkeerd idee hebben van zijn Messias-schap. Naar hun idee is dat met macht en wonderen omkleed. Maar Jezus heeft een duidelijk voorgevoel dat het heel anders gaat uitpakken. Het heeft met zijn dood en ondergang te maken.

En dan komt dat wonderlijk getuigenis van een groot vertrouwen: “Na ter dood te zijn gebracht, zal hij op de 3^e dag verrijzen”. Hij getuigt, samen met andere grote gelovigen: “bij God is mijn leven veilig, wat er ook gebeurt. Hij laat zijn kinderen niet in de steek”. Duisternis zal hen niet overmeesteren. En het is juist dit geloof, dat Jezus op zijn leerlingen wil overbrengen.

Maar dat geloof moest groeien. Het mysterie van Jezus’ lijden, dood en verrijzenis door exegeten het “Messiasgeheim” genoemd, onthul je niet door het iemand in zijn oor te fluisteren. Pas nadat alles omtrent Jezus voorbij was, is zijn Geest over de apostelen vaardig geworden.

Het werd een dieper weten dat de grondslag vormde voor een levenshouding: die van de volgeling die op zijn beurt het kruis iedere dag opneemt. Die niet blijft steken in het kortstondige aardse leven, maar open en gevoelig wordt voor het goddelijk milieu waarin het leven geworteld is. Een leven dat niet eindigt met de dood, omdat het eeuwig is.

Als het goed is zijn wij, als mensen die Jezus Christus volgen, ingewijd in het geheim van het geloof. Niet dat we daardoor mensen zijn die iets meer weten, maar we kunnen er wel anders door gaan leven: als kinderen van één Vader en als broers en zussen van elkaar. Voor wie zo leeft is het, we zeggen het Paulus na, niet van belang of iemand jood of heiden is, slaaf of vrije man of vrouw. Vandaag de dag kunnen we die trits uitbreiden met Nederlander of allochtoon, blank of zwart, homo of hetero, christen of moslim. Gelovige of niet-gelovige. Die laatste twee paren ook?

Paulus noemt de doop in Jezus Christus de verbindende factor die alle verschillen overstijgt, de verschillen tussen christelijke gelovigen. Maar voor óns ligt er ook een grote uitdaging om een verbinding te vinden tussen Christenen en niet-Christenen als het gaat om vragen van deze tijd; om de overbrugging van maatschappelijke tegenstellingen. Welke inspiratie biedt geloven daarin? Ik denk dat paus Franciscus daar onlangs een goed voorbeeld van gaf toen hij de Verenigde Naties toesprak. Gelovig of niet, hij sprak de leden aan op hun levensinspiratie en riep hen op als bondgenoten te streven naar menselijkheid in de wereld.

Ik wil eindigen met een kort fragment uit het boek ‘Siddhartha’ van Hermann Hesse. Op het einde belandt zijn hoofdpersoon bij een veerman. In het water ontwaart hij alle gezichten die hij ooit heeft gezien. Lief en leed, droefheid en vreugde, macht en onmacht, vrede, walging: alle mogelijke uitdrukkingen weerspiegelen op die gezichten. Maar uiteindelijk vervloeien alle gezichten tot één.

“Wie zeggen de mensen dat ik ben?” vraagt Christus. “Wie is de Christus?” En het antwoord zal zijn: “ieder mens die een stukje Christus openbaarde: de buurman die een oogje in het zeil hield; de chef die het opnam voor de zwakke; de vrouw die me overeind hielp; de nachtbroeder op zaal 7 die naar me luisterde” Heel de kleurrijke menigte vormt één persoon in Christus. Hij heeft 1000 ogen, 1000 oren, 1000 monden die allemaal hetzelfde zeggen: ‘ik ben er voor jou’.